

Raadsvoorstel

Zaaknummer L275402
Datum raadsvergadering 30 september 2021
Portefeuillehouder H.A.W. van Beurden

Onderwerp Regiovisie 'Samen in de wijk' - De doorontwikkeling van ondersteuning met noodzakelijk verblijf

Voorstel

Het college stelt u voor de regiovisie 'samen in de wijk' vast te stellen

Aanleiding

Deze regiovisie vormt het kader voor de regionale samenwerking in beschermd wonen en maatschappelijke opvang (2021-2026). Om bepaalde vormen van deze ondersteuning, ook in de toekomst, te kunnen blijven garanderen is het belangrijk dat gemeenten met elkaar samenwerken. In VNG verband is afgesproken dat gemeenten met elkaar niet vrijblijvende afspraken maken over hun samenwerking, dit is uitgewerkt in de norm voor het opdrachtgeverschap (NvO). Onderdeel van de NvO is dat de samenwerkende gemeenten een regiovisie opstellen, waarin zij vastleggen:

- Op welke onderdelen zij regionaal samenwerken
- Wat zij willen bereiken, aan welke veranderingen zij werken
- Hoe aan de (boven) regionale samenwerking uitvoering wordt gegeven.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang noemen we samen ondersteuning met noodzakelijk verblijf (omnv). Beschermd thuis behoort strikt genomen niet tot omv, maar is een nieuwe ondersteuningsvorm als resultaat van de doorontwikkeling van omv. Deze regiovisie beschrijft onze visie op dit geheel aan ondersteuning. Deze ondersteuning is onderdeel van de brede ondersteuning in het sociaal domein. In deze regiovisie leggen gemeenten met elkaar vast hoe we in onze regio samenwerken aan een sluitend ondersteuningscontinuüm ondersteuning met noodzakelijk verblijf. Onze regiovisie bouwt voort op het beleidskader Moed Moet (2017) en de principeafspraken (2020) over de samenwerking na de doordecentralisatie van beschermd wonen. De regiovisie vormt het kader voor onze samenwerking de komende vijf jaar en is daarmee een belangrijke onderlegger voor de regionale inkoop.

Doel / Effect

Realiseren en organiseren van ondersteuning met noodzakelijk verblijf in de regio Eemland in lijn met de vastgestelde regiovisie en afspraken over de inrichting van deze ondersteuning en de samenwerking binnen de regio.

Door de Regiovisie 'Samen in de wijk' - De doorontwikkeling van ondersteuning met noodzakelijk verblijf vast te stellen, besluiten we tot:

- Een aanscherping op eerder vastgestelde kaders welke leiden tot een nieuw toekomstig zorglandschap: van aanbodgericht naar vraaggericht, van voorzieningsgericht naar functiegericht.
- De regionale afspraak om lokaal aan de basisinfrastructuur te werken

- De inrichting van de regionale samenwerking: waar nodig, intensief en op basis van gezamenlijke verantwoordelijkheid samenwerken.
- De inrichtingsprincipes voor de regionale inkoop
- De afspraak om in de loop van 2021 een financieel model in te richten op basis van solidariteit en het principe van verevening aan de hand van de uitgangspunten uit de regiovisie.

Argumenten

1. *Nu een regiovisie vaststellen is noodzakelijk*

We hebben in VNG verband een Norm voor het opdrachtgeverschap afgesproken. De regiovisie voldoet hier aan. In de regiovisie hebben we uitgewerkt op welke onderdelen we regionaal samenwerken in ondersteuning met noodzakelijk verblijf, wat we willen bereiken en hoe we onze samenwerking hebben vormgegeven.

2. *De regiovisie sluit aan bij landelijke beweging en staand beleid*

De regiovisie is in lijn met de landelijk ingezette beweging 'van Beschermd wonen naar beschermd thuis' en sluit aan op staand beleid, waaronder het regionale beleidskader Moed Moet (2017) en de principeafspraken (2020) over de samenwerking na de doordecentralisatie van beschermd wonen.

3. *De regiovisie vormt het kader* om regionaal en lokaal verder te werken.*

De regiovisie geeft helderheid over de inhoudelijke transformatie die we beogen en hoe we hieraan werken. De regiovisie vormt het kader voor de verdere uitvoering, zoals in de regionale inkoop 2023. Om te kunnen transformeren kiezen gemeenten ervoor via de inkoop het zorglandschap te vereenvoudigen en samen te werken met een beperkt aantal aanbieders.

4. *Stakeholders waaronder de adviesraden en aanbieders onderschrijven de hoofdlijnen van de regiovisie*

Bij het ontwikkelen van de regiovisie is gekozen voor de aanpak om een ontwerp versie op te stellen en actief feedback op te halen bij de stakeholders, zodat input aan de voorkant kon worden meegenomen. Ook de adviesraden Sociaal Domein zijn uitgenodigd om te reageren. Met de adviesraden is ook een gesprek geweest, waarin de regiovisie is toegelicht en waarin procesafspraken tussen de raden zijn gemaakt. De adviesraden hebben in dit overleg afgesproken afzonderlijk te reageren en hun reacties met elkaar te delen. Organisaties zijn o.a. via de Nieuwsbrief Sociaal Domein uitgenodigd om hun input te geven. Daarnaast is de ontwerp regiovisie ook geagendeerd geweest voor de verschillende overleggen met stakeholders en is er een themabijeenkomst georganiseerd. Aan de organisaties is gevraagd om schriftelijk te reageren. Daarnaast konden zij een gesprek aanvragen om toelichting te krijgen. Daar is door twee organisaties van gebruik van gemaakt. Uiteindelijk zijn er veertien reacties gegeven op de regiovisie, zoals de adviesraden, huisartsenvereniging Eemland, een ervaringsdeskundige, Stichting Wijkteams Amersfoort en verschillende zorgaanbieders.

In een matrix zijn alle reacties verwerkt, met het antwoord en de wijze waarop dit is verwerkt in de regiovisie. Ter informatie is deze matrix bijgevoegd als bijlage. Over het algemeen onderschrijven de adviesraden de hoofdlijnen van de regiovisie en geven ook aan dat deze goed aansluiten op de vastgestelde lokale beleidskaders. Vanuit de adviesraden is aandacht gevraagd voor de leesbaarheid van de visie voor een breder publiek. Daarom is een Publiekversie ontwikkeld.

De zorgaanbieders hebben met name gereageerd op het nieuwe zorglandschap. Over het algemeen staan de aanbieders achter het zorglandschap zoals het in de regiovisie is omschreven, maar op een aantal punten werd verduidelijking gevraagd en de functies die zijn omschreven. De tekst is op een aantal punten aangescherpt. Er werd aandacht gevraagd voor de overgang naar wonen in de wijk en de inrichting van de sociale basisinfrastructuur. Ook is er op het belang van het maken van goede afspraken over ieders rol in de transformatie. Er zijn aanbevelingen gedaan die worden meegenomen in de overwegingen over de inkoop 2023.

De Participatieraad is na regionale vaststelling in de colleges gevraagd om lokaal een advies uit te brengen dat eventueel als nazending kan worden betrokken bij besluitvorming door de gemeenteraad.

5. De vaststellen van de regiovisie heeft geen directe financiële consequenties.

De regiovisie sluit aan op de gemaakte afspraken en landelijke financiële bekostigingssystematiek, derhalve zijn er geen directe financiële consequenties.

Wel is er sprake van indirecte gevolgen: de visie leidt tot:

- *Een nieuwe inkoop met wijzigingen in vorm en dus ook financiële risico's;*
De gekozen inrichtingsprincipes kunnen kostenverhogende gevolgen en andere risico's hebben. Omdat we de kosten gaan delen komen deze mogelijk ook lokaal terecht. Ook kan het zijn dat de manier van inkopen gevolgen heeft voor lokale aanbieders en/of de inrichting van ons lokaal zorgaanbod. Bij de inkoop van ondersteuning met noodzakelijk verblijf wordt vooraf, in samenwerking met de regiogemeenten, een raming gemaakt van de te verwachte lasten en de financiële lokale gevolgen.
- *Een andere verdeelsystematiek*
Er worden nieuwe afspraken gemaakt over de hoogte van de bijdrage aan de regionale samenwerking.
- *Extra inzet op het nieuwe zorglandschap; en dus lokale kosten*
De overgang van de huidige ingekochte ondersteuning met noodzakelijk verblijf naar het nieuwe zorglandschap vraagt inzet van iedere regiogemeente. De sociale basisinfrastructuur moet op orde zijn, er moeten voldoende passende woningen zijn en wijken moeten ondersteund worden bij de beweging naar beschermd thuis in de wijk. Dit moet in nauwe samenhang gebeuren tussen regiogemeenten, lokale teams, centrale toegang en zorgaanbieders, in aansluiting op de lokale situatie en organisaties (WSL) en ondersteuningsbehoefte van inwoners. Hier is de afgelopen tijd in Leusden ook al een begin in gemaakt: we hebben al afspraken met de WSL gemaakt over doorstroom uit instellingen, de samenwerking met zorgaanbieders en concrete opdrachten gegeven via prestatieafspraken. Op dit moment zijn we bezig met het (nog) verder uitwerken van afspraken over spreiding, meldingen en het op een goede manier laten "landen" van cliënten in onze buurten en wijken. Ook worden er op andere terreinen en vanuit andere thema's de sociale basisinfrastructuur versterkt; zo worden laagdrempelige voorliggende voorzieningen voor inloop en dagbesteding georganiseerd, gewerkt aan nog betere doorgeleiding (via de huiskamer) en werken via het Platform Leusden voor Elkaar. Ten slotte is ook ingezet op het versterken van de wijkverenigingen.
De komende periode wordt hierop nadrukkelijk ingezet en gewerkt aan bindende regionale basisafspraken.

Over deze uitwerking van de visie in lokale en regionale transitie- en uitvoeringsprogramma's met basisafspraken vindt afzonderlijke besluitvorming plaats, waarbij de financiële consequenties in beeld worden gebracht.

6. *Financiële dekking kan gevonden worden: Financieel kader transitie Beschermd Wonen*
Met ingang van 2023 vindt er een herschikking plaats van de rijksmiddelen voor beschermd wonen. Deze middelen worden op dit moment via het gemeentefonds (de Integratie Uitkering Sociaal Domein) aan de centrumgemeenten uitgekeerd. Binnen de regio Eemland is dat de gemeente Amersfoort.

Het budget Beschermd wonen omvat: Zorg (in natura en pgb) Beschermd wonen, kernteam Beschermd wonen en uitvoeringskosten.

Het budget Maatschappelijke opvang omvat: inloopfunctie GGZ voor het deel 24-uurs inloop Kleine Haag, ambulante ondersteuning in de maatschappelijke opvang, dag- en nachtopvang, crisisopvang, begeleid wonen. Over bemoeizorg worden apart afspraken gemaakt.

Door de herschikking van deze middelen binnen de regio zal er vanaf 2023 een herverdeeeffect voor de regiogemeenten ontstaan. Concreet houdt dat voor Leusden in dat er een verschuiving plaatsvindt van de kosten voor beschermd wonen van Amersfoort naar Leusden. Anderzijds komen er via de Integratie Uitkering Sociaal Domein ook aanvullende middelen naar ons toe; wij krijgen lokaal de middelen voor de nieuwe lokale instroom in BW. Zodra alle gemeenten zelf de middelen ontvangen voor bescherming en opvang zijn zij in staat verschillende en wisselende (lokale) samenwerkingsverbanden aan te gaan.

In de huidige meerjarenbegroting hebben wij een structureel werkbudget van € 30.000 gereserveerd voor aanpak van de EPA (mensen met Ernstig Psychiatrische Aandoeningen) problematiek. Deze inzet voor EPA komt overeen met de extra inzet die wij moeten plegen op het nieuwe zorglandschap omnv. Een financiële vertaling c.q. kwantificering van de andere benoemde effecten/gevolgen is in dit stadium nog niet te maken. Ook niet of deze middelen toereikend zullen zijn voor een kostendekkend verloop.

Op regionaal niveau zullen nadere vereveningsafspraken worden gemaakt met als doel het beperken van financiële risico's voor individuele regiogemeenten. We kijken hierbij naar, en stemmen hierbij af met Jeugd waarvoor ook nieuwe vereveningsafspraken gemaakt zullen worden en stellen de afspraken/systematiek op met het ROF (Regionaal Overleg Financiën). Besluitvorming vindt vervolgens nog plaats, waarbij de financiële consequenties nader in beeld zullen worden gebracht.

Onzekerheden

Op de vraag of het herverdeeeffect vanaf 2023 en het werkbudget geheel toereikend zullen zijn om de extra kosten te kunnen dekken, kunnen we op dit moment niet goed antwoord geven. Daarbij spelen een aantal factoren een rol:

1. De toekomstige instroom/doorstroom/uitstroom is nog niet volledig te voorspellen: de overstap naar de WLZ is nog niet volledig afgerond (er staan nog cliënten op de wachtlijst bij het zorgkantoor).
2. De budgetten na 2023 zijn nog niet concreet: de landelijke verrekensystematiek is nog niet vastgesteld

Financieel uitgangspunt is dat de hele transitie van het beschermd wonen zal kunnen worden uitgevoerd binnen de beschikbare middelen van het Sociaal Domein. Daarbij bestaat voor de incidentele kosten zoals aanloop-/project en investeringskosten, de mogelijkheid om een beroep te doen op de reserve Sociaal Domein. De kosten komen vaak voor de baten; we zoeken middels maatwerkbudget naar kostenbeperking en zetten meer in op preventie en de basisinfrastructuur.

Hoe dit financieel kader verder vorm krijgt zal worden uitgewerkt in de nog op te stellen uitvoeringsplannen. Wij verwachten dat de financiële consequenties bij de voorjaarsnota 2022 in de begroting kunnen worden verwerkt.

*** Kader: de keuzes in de regiovisie**

Waar zegt u als raad nu precies “ja” op als u akkoord gaat met het vaststellen van de regiovisie?

- Het aanscherpen van de inhoudelijke uitgangspunten:

1. Groei van zelfredzaamheid en participatie is het doel.

Aanscherping in deze regiovisie: OMNV is gericht op herstel, groei en zelfredzaamheid.

2. De eigen kracht van de inwoners en zijn omgeving is het vertrekpunt van de oplossing.

Aanscherping regiovisie: OMNV wordt zo veel als mogelijk geboden in de eigen omgeving; thuis, tenzij...

3. De ondersteuningsvraag van de inwoners staat centraal.

Aanscherping regiovisie: het aanbod OMNV is ingericht vanuit de ondersteuningsbehoefte van de cliënt: de ondersteuningsbehoeften van de cliënten bepalen het regionale aanbod, niet andersom.

4. Niemand tussen wal en schip

Aanscherping regiovisie: het regionale OMNV aanbod is een sluitend aanbod

5. Partijen werken vraag- en resultaatgericht.

Aanscherping regiovisie: het aanbod is niet meer ingericht op basis van specifieke diagnose/problematiek, maar op de fase van herstel.

6. We doen lokaal wat kan en regionaal waar meerwaarde ontstaat.

Aanscherping regiovisie: er is een evenwichtige, regionale spreiding van het aanbod OMNV.

7. Elke gemeente is en blijft verantwoordelijk voor de eigen inwoners

Toelichting regiovisie: preventief, tijdens en bij uitstroom is de gemeente verantwoordelijk.

8. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat OMNV nodig is

Toelichting regiovisie: Waar het kan wordt preventief inzet gepleegd om verhuisbewegingen te voorkomen en de situatie voor de klant en zijn omgeving te verbeteren.

9. OMNV is in principe tijdelijk

Toelichting regiovisie: De WLZ zorgt voor de langdurige ondersteuning.

10. Er is aandacht voor de naasten en de omgeving.

Toelichting regiovisie: We richten die ondersteuning niet alleen op de cliënt, maar ook op het netwerk waar mensen een (groot) beroep op doen. En we ondersteunen de buurt.

- Deze aanscherping en toelichtingen op eerder vastgestelde kaders leiden tot een nieuw toekomstig zorglandschap: van aanbodgericht naar vraaggericht, van voorzieningsgericht naar functiegericht.

- De afspraak om aan de basisinfrastructuur te werken met een set met basisafspraken over de wijze waarop gemeenten de basisinfrastructuur inrichten.

- Een toegang tot OMNV te hanteren: als het mogelijk is organiseren we één toegang
- De inrichting van de regionale samenwerking: waar nodig, intensief en op basis van gezamenlijke verantwoordelijkheid samenwerken.
- De inrichtingsprincipes voor de regionale inkoop:
  1. Voldoende en kwalitatief goede hulp en ondersteuning
  2. Duurzame relaties in partnerschap, samenwerking met beperkt aantal aanbieders
  3. Afspraken op taakopgaven: transformatie en netwerksamenwerking
  4. Gebiedsgericht werken, regionaal gebonden organisaties met lokale inbedding
  5. Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor monitoring: op KPI's en softere indicatoren
  6. Effectievere inzet van accountmanagement, intensieve relatie met de aanbieders
- Afspraak om in de loop van 2021 een financieel model in te richten op basis van solidariteit en het principe van verevening aan de hand van de uitgangspunten uit de regiovisie.

Tegenargument / Alternatieve scenario's

1. *De veranderingen uit de regiovisie kunnen tot onrust en onzekerheden leiden bij zorgorganisaties en hun cliënten.*

De beoogde veranderingen van het zorglandschap geven we lokaal en regionaal vorm middels transformatie en uitvoeringsprogramma's en via de inkoop. Transformatie en verandering van het zorglandschap kan gevolgen hebben voor zorgorganisaties en hun cliënten. Dit zal mogelijk leiden tot onrust en onzekerheden. Door goed overleg, communicatie en waar nodig overgangsmaatregelen wordt dit zoveel mogelijk beperkt. Voor de cliënten is een belangrijke randvoorwaarde die wordt meegenomen in de inkoop, dat zij hun zorgtraject af kunnen maken (continuïteit van zorg).

Risico's

1. *Onderlinge verschillen in lokale inzet*

De overgang van de huidige ingekochte ondersteuning met noodzakelijk verblijf naar het nieuwe zorglandschap vraagt inzet van iedere regiogemeente. De sociale basisinfrastructuur moet op orde zijn, er moeten voldoende passende woningen zijn en wijken moeten ondersteund worden bij de beweging naar beschermd thuis in de wijk: gebeurt dat niet dan zijn er zowel voor de cliënt, als ook voor de deelnemende organisaties en gemeenten zorginhoudelijke, organisationele en financiële gevolgen. Dit moet dus in nauwe samenhang gebeuren tussen regiogemeenten, lokale teams, centrale toegang en zorgaanbieders, in aansluiting op de ondersteuningsbehoefte van inwoners. De komende periode wordt hierop nadrukkelijk, samen, ingezet en gewerkt aan bindende regionale basisafspraken.

Over deze uitwerking vindt afzonderlijke besluitvorming plaats.

2. *Onderlinge verschillen in begrippen en geschillen*

De in de visie opgenomen begrippen en terminologie kan op onderdelen afwijken van lokale beleidskaders. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld:

- de lokale teams (een verzamelbegrip voor de sociale (wijk) teams)
- de term sociale basis infrastructuur
- en de term 'positieve gezondheid' en de wijze waarop daar lokaal invulling aan wordt gegeven.

Dit kan tot onderlinge verschillen en geschillen leiden. Helaas was het niet mogelijk om daarvoor eenduidige begrippen te hanteren: er zijn nu eenmaal lokale verschillen. Kern is dat we door het te onderkennen kunnen werken aan een eenduidige uitvoering.

Plan van aanpak / Tijdsplanning

Gelijke besluitvorming ligt nu voor in alle regiogemeenten. De regiovisie zal vervolgens gebruikt worden als kader voor de lokale en regionale uitvoering, waaronder de nieuwe regionale inkoop in 2023

Communicatie

Vanuit de adviesraden is aandacht gevraagd voor de leesbaarheid van de visie voor een breder publiek. Daarom is een aparte Publieksversie ontwikkeld (zie bijlage).

Algemene Communicatieboodschap Regiovisie:

De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Soest en Woudenberg werken samen aan de hulp en ondersteuning voor mensen met psychische kwetsbaarheid. Bijvoorbeeld mensen die ondersteuning nodig hebben in de omgang met anderen, in het overzien van het dagelijks leven of het volhouden van een zinvolle daginvulling. Deze gemeenten hebben samen de regiovisie 2021 – 2026 opgesteld voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. In de regiovisie staat beschreven waar we nu staan en waar we naartoe willen.

De gemeenten in de regio Amersfoort vinden het belangrijk dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk mee kunnen doen in de samenleving, zoveel mogelijk in de eigen omgeving. Daarvoor is een sluitend aanbod nodig zodat niemand tussen wal en schip valt. We organiseren ondersteuning die altijd bereikbaar en beschikbaar is: als het nodig is 24 uur per dag, 7 dagen per week. Mensen doorlopen in hun proces van uitval en herstel verschillende fasen met verschillende behoeften. Het ondersteuningsaanbod gaat daar de komende jaren steeds beter op aansluiten. De wens en de mogelijkheden van de cliënt volgend, en zoveel mogelijk gericht op herstel. Zo kort als kan, zo lang als nodig is. We organiseren een herstelgericht ondersteuningscontinuüm: een sluitend aanbod van ondersteuning dat meebeweegt met de ondersteuningsvraag. De vraag kan bijvoorbeeld gaan over wonen, financiën, sociale contacten of een zinvolle daginvulling. Thuis als het kan, in een beschermde woonvoorziening als het nodig is. We organiseren alle ondersteuning zoveel mogelijk in de wijk. De 24/7 ondersteuning sluit aan op andere ondersteuning, zoals minder intensieve ambulante begeleiding.

Bijlagen

Bijlage 1 Regiovisie 'Samen in de wijk'

Bijlage 2 Publieksversie Regiovisie 'Samen in de wijk'

Bijlage 3 Matrix met vragen, antwoorden en verwerkte aanpassingen in de regiovisie naar aanleiding van de feedbackronde.

Het college van de gemeente Leusden,

H.W. de Graaf – Koelewijn
directeur-secretaris

G.J. Bouwmeester
burgemeester

Gemeente Leusden

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden:

Besluit op basis van het voorstel van het college van 29 juni 2021, nummer: L275402

b e s l u i t:

- De regiovisie 'Samen in de wijk' vast te stellen.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 30 september 2021

I. Schutte - van der Schans
griffier

G.J. Bouwmeester
voorzitter